

Remissyttrande angående betänkande: Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning (SOU 2019:28)

Inledning

Svenska Osteopatförbundet (SOF) välkomnar erbjudandet att lämna synpunkter på ovanstående betänkande. SOF är branschorganisation för osteopater i Sverige och arbetar för att stärka osteopatens ställning och öka medvetenhet om osteopati hos allmänheten.

I Sverige, till skillnad från många andra länder i Europa och andra delar av världen, är osteopatycket inte legitimerat eller statligt reglerat. Osteopati definieras i Sverige därmed som KAM-metod och dess utövare berörs av utredningen och föreslagna lagändringar.

I egenskap av branschorganisation för Sveriges osteopater finns det några synpunkter att lyfta i betänkandet Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning (SOU 2019:28). Dessa lämnas nedan.

Sammanfattning

SOF välkomnar förslaget att se över lagstiftning kring behandling av allvarlig sjukdom och ser förslaget att tillåta symtomlindrande behandling som ett konstruktivt sätt att underlätta för utövare av KAM samt vårdtagare.

SOF välkomnar förslaget om att presentera olika KAM-metoder under 1177 under förutsättningen att informationen är uppdaterad, nyanserad och korrekt samt framtagen i samarbete med branschorganisationerna.

SOF välkomnar förslaget med ett klagosystem under IVO under förutsättningen att myndighetens kompetens i KAV området höjs i samarbete med branschorganisationerna.

SOF välkomnar förslaget att KAM ska kunna användas inom vården, men endast av personal med rätt kompetens i området. Vad gäller osteopati skulle det innebära endast osteopater med utbildning godkänd enligt europeisk standard (*EN16686 Osteopathic Healthcare Provision*). Att praktisera osteopati på något annat vis skulle gå emot denna standard.

Vi välkomnar

SOF välkomnar förslaget att se över lagstiftningen kring behandling av allvarlig sjukdom med hjälp av KAM-metoder. Det är ett nödvändigt ökat skydd för vårdtagare och patientsäkerheten är av största vikt. En tydligare lagstiftning skapar förutsättningar för högkvalitativ och säker vård.

Förslaget att underlätta för symtomlindrande behandling är ett konstruktivt sätt att tillåta KAM-utövare att hjälpa vårdtagare på olika vis utan att riskera att de inte får den konventionella hjälp som de kan behöva. Detta ser SOF som positivt både för vårdtagare och utövare av KAM utan att riskera patientsäkerheten. SOF välkomnar också förslaget att tillåta symtomlindrande åtgärder för barn och gravida utanför hälso- och sjukvården.

Förslaget att Socialstyrelsen uppdras att ta fram en vägledning kring lagstiftningen riktad till KAM-utövare i samråd med branschorganisationer är positivt och av största vikt. Detsamma gäller förslaget om att Socialstyrelsen ska sammankalla branschorganisationerna till en dialog för att vidareutveckla vägledningen inom sina respektive områden.

SOF välkomnar idén att presentera olika komplementära vårdformer under 1177 vårdguiden, något som kan underlätta för allmänheten att fatta informerade beslut. Det är av största vikt att informationen som presenteras är nyanserad, korrekt, uppdaterad och samstämmigt med internationell standard.

SOF välkomnar förslaget att ett fungerande klagomålssystem byggs upp för den komplementära och alternativa vården och att IVO ges formella möjligheter att få bättre insyn i verksamheterna. Detta skulle kunna bidra till ökat patientinflytande och en ökad trygghet för patienten. Det är dock av stor vikt att KAV-området utformas utifrån KAV-branschen och de vårdsökandes särskilda villkor och förutsättningar. Kompetenshöjning hos IVO om osteopati är något SOF starkt rekommenderar och önskar bidra med aktuell information i form av forskning, litteratur och dokumentation om Europeisk standard och WHO benchmarks. Utan nämnd kompetenshöjning kan SOF inte stå bakom detta förslag.

Vi önskar bidra

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen ska ta fram information om de olika vårdformerna. SOF har tidigare erfarenhet av myndigheter som beskrivit osteopati där bakgrundsundersökningen har varit bristande och därmed gett felaktig eller missvisande information. Därför anser SOF att det vore av vikt att delta i produktionen och underhåll av informationsmaterialet. Detta företrädesvis genom att bistå myndigheten med aktuell litteratur och publicerad forskning på området och även att det ges möjlighet till faktagranskning innan informationen presenteras på 1177 vårdguiden. Vår starka rekommendation är att vi inkluderas i arbetet och i berörd arbetsgrupp inom ramen för det arbetet.

Vi motsätter oss

Under utrymmet för hälso- och sjukvårdspersonal att använda vissa KAM metoder föreslår utredningen att olika delar av KAM ska kunna nyttjas inom den konventionella vården, efter granskning av SBU. SOF menar att det vore problematiskt att bruka en metod som osteopati inom vården utan att också inkludera de som utövar metoden, osteopaterna.

Osteopat är ett distinkt yrke och det skulle gå emot CEN-standarden för osteopatisk vård- och utbildning (*EN16686 Osteopathic Healthcare Provision*) om osteopati praktiserades på något annat vis. Förslaget att andra vårdgivare skulle kunna utöva KAM anses därför vara icke tillämplig för osteopater. Att osteopati ska kunna utövas inom vården av andra vårdgivare än osteopater menar vi är otänkbart varvid vi motsätter oss det.

Vikten av skyddad yrkestitel

Utredningen föreslår att konsumenternas möjligheter att göra välinformerade val behöver stärkas och att det är angeläget med en översyn av regleringen av skyddade yrkestitlar. SOF välkomnar en sådan översyn då yrkestiteln osteopat inte är skyddad. Det är idag möjligt kalla sig osteopat och utföra osteopatiska behandlingar utan adekvat utbildning, något som riskerar patientsäkerheten. SOFs utgångspunkt är att en osteopat med godkänd akademisk och praktisk nivå på sin utbildning, i enlighet med internationella normer, CEN-standard och WHO's definition, borgar för god patientsäkerhet. Det är således av yttersta vikt att skydda osteopatens yrkestitel och med det konsumentens möjlighet till relevant samt säker information om vårdvalet.

För Svenska Osteopatförbundet

Gudrun Göransson, ordförande

Stockholm 2019-10-30